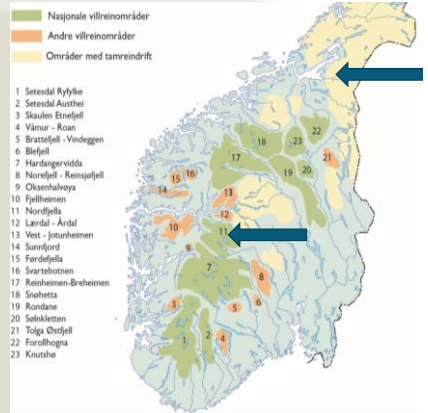

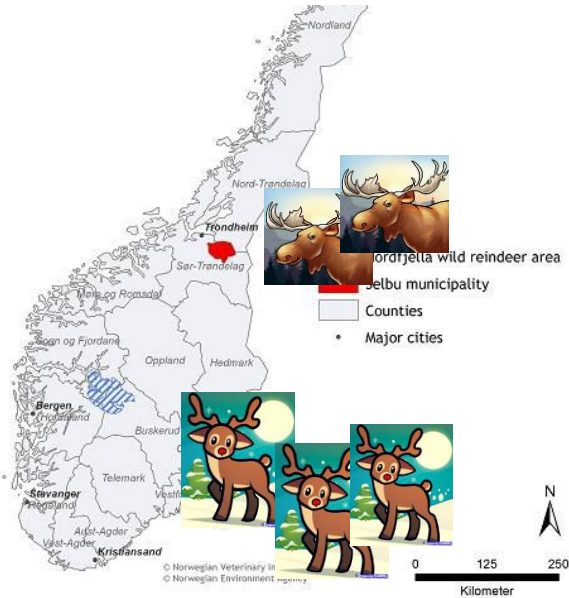
Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Skrantesjuka/Chronic Wasting Disease (CWD) Forvaltning

Siv Svendsen

5 positive dyr funnet i 2016

Håndtering av dyresykdommer

Håndtering av dyresykdommer innebærer:
Smittebegrensende tiltak for å «fryse situasjonen» og om mulig utrydde smittestoffet.

- Mattilsynet fatter vedtak om tiltak og/eller lager forskrifter
- Fjerner smittestoffet vha. medisinsk behandling, avliving/slaktning, vask og desinfeksjon m.m.

Mattilsynet

Forskrifter og tiltak

Forskrift fastsatt i 2016:

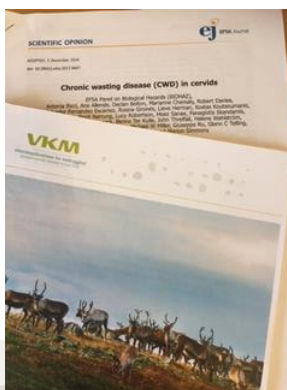
[Forskrift om midlertidige tiltak for å begrense spredning av Chronic Wasting Disease \(CWD\)](https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-07-11-913?q=cwd)
(<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-07-11-913?q=cwd>)

-endringer i forskriften

Utvidet OK-program mhp. Hjortevilt i 2016

VKM –rapport- del 1 i juni 2016

EFSA-rapport desember 2016

Mattilsynet

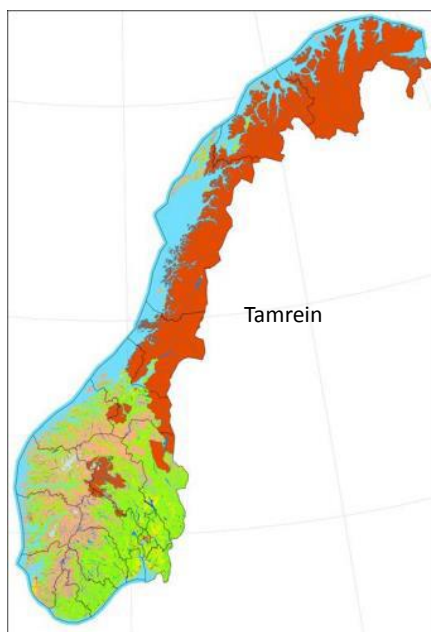
Forskrifter og tiltak forts

Videre fremover:

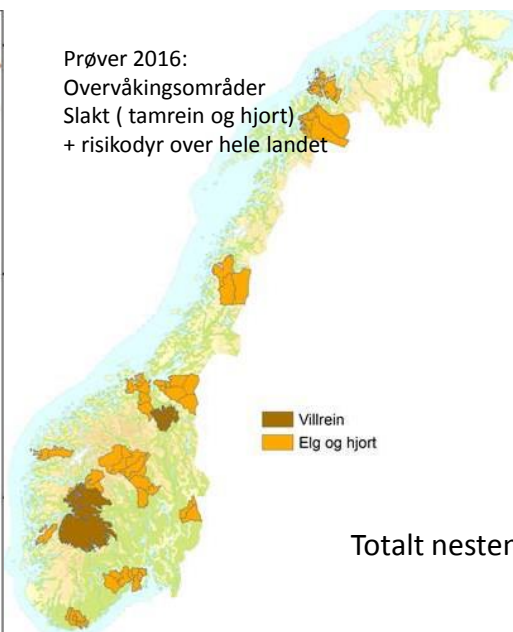
- VKM-rapport del 2 i mars 2017
 - Risikofaktorer for tamrein og ville dyr samt en gradering av faktorene
- Soneforskrifter (Selbu og Nordfjella områdene)
- Reduksjon av hjorteviltbestanden rundt Nordfjella ?
 - Forvaltning og politikk
- Kartlegging 2017
 - Forslag om 17 600 prøver

Mattilsynet

Prøver 2016:
Overvåkingsområder
Slakt (tamrein og hjort)
+ risikodyr over hele landet

Totalt nesten 10 000 prøver

Mattilsynet

Foreslått prøvetaking i 2017

Kartleggingsprogram

1. –Risikodyr, 5000 prøver
2. –Villrein i og rundt Nordfjella
3. –Hjortevilt rundt Nordfjella
4. –Selbu-området
5. –Ekstrakommuner
6. –Tamrein, oppdrettshjort,
7. –Viltbehandlingsanlegg
8. –Frivillige prøver

- Totalt ca 17 600 prøver

Mattilsynet

Hva skjer om vi ikke gjør noe mer?

Samfunnshensyn

Vi får en spredning av sykdommen – til hele hjorteviltbestanden?

- Fare for ikke jaktbar hjorteviltbestand
- Villreinstammen i Norge blir truet
- Betenkelig, både når det gjelder dyrehelse og dyrevelferd
- Ressurskrevende overvåking i lang tid

Mattilsynet

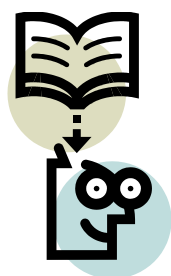
Samfunnshensyn, forts.

Hensyn til annen næring:

- Tamrein-næringen, oppdrettshjort
- Urbefolkning og kultur
- Jaktbar hjortevilt
- Hensynet til Europa (eksport, spredning)
- Turismen i Norge og norsk ren natur
- Nasjonal gevinst med god dyrehelse (omdømme, eksport, m.m.) oppveier kostnader med bekjempelse
- Utrygg befolkning

Mattilsynet

Må vi har mer kunnskap før vi gjør noe?

- Mattilsynet, Veterinærinstituttet, Miljødirektoratet og NINA har vurdert dette grundig det siste året
- Anbefalinger fra Nord-Amerika: Smitter og spres lett; unngå ansamlinger, handle raskt og radikalt
- Vi er nødt til å handle uten at vi vet alt – ellers går det for lang tid, og vi mister kontrollen
- Tiltak må revurderes når ny kunnskap kommer til, f eks justere strategi etter jakt og slakting høsten 2017

Mattilsynet

Mulige tiltak i områder der det er funnet positive dyr

Soneforskrift (gjelder definerte områder)

- Selbu-området og Nordfjella-området
- Vask og desinfeksjon av jaktutstyr etc.
- Slakterester forbudt ut
- Pålagt prøvetaking

Mattilsynet

For å skille populasjonene (eks. villrein/tamrein) og få ned smittepress:

- Gjerde
- Senke bestandstetthet
- Økt tilsyn og gjeting. Ta ut mistenkelige dyr og dyr som er i feil område

Mattilsynet

Mulige tiltak for villreinpopulasjonen, Nordfjella sone nord

- Redusere bestanden vha. rettet avskyting (begrenser smittepress, men ikke smittestoff)
- Fjerne hele villreinbestanden i sonen + reetablering med frisk bestand

Mattilsynet

Faglig begrunnelse for å fjerne bestanden

- Vi må forvalte etter det faktum at det er 3 positive dyr med «klassisk» CWD i Nordfjella nord
- Stort spredningspotensiale, livstruende for hjorteviltbestandene
- Sykdommen vil ikke dø ut av seg selv
- Tidsvindu – vi må gjøre noe nå
- Dersom vi ikke gjør noe, vil forekomsten og utbredelsen øke

Mattilsynet

Positive effekter dersom vi velger å fjerne bestanden

- Vi lager en buffer mot annet hjortevilt og mot andre villreinstammer og tamrein
- Vi beskytter villreinstammen som helhet (Bernkonvensjonen)
- Mindre eksponering av smittestoff til miljø

Mattilsynet

Hva med Selbu-området og elgen?

- Smittestoffet i elgene er muligens ikke den klassiske varianten fra Nord-Amerika – varianten på Selbu-elgene synes å ikke være så smittsom
- Ikke funnet flere tilfeller under ordinær jakt i Selbu-området
- Villreinen går i flokk, «enkler» å håndtere enn elger som går spredt
- Forslag om soneforskrift også i Selbu
- Flere merkeprosjekt i Selbuområdet
- Flere tiltak etter hvert, blant annet redusere dyretettheten

Mattilsynet

Mulig praktisk gjennomføring

Lokal forankring er viktig

- Utarbeide en bekjempelsesplan; fjerne villreinstammen og reetablere den etter en «brakkeleggingsperiode»
- Villreinutvalget/-nemnd utarbeider planen
- Ressursgruppe tilgjengelig (NINA, SNO, Veterinærinstituttet m.fl.) med praktiske råd og bistand

Mattilsynet

Videre arbeid

- Forbehold om politisk behandling og forankring
- Viktig med samarbeid og dialog mellom myndigheter, organisasjoner og grunneiere og andre interessenter

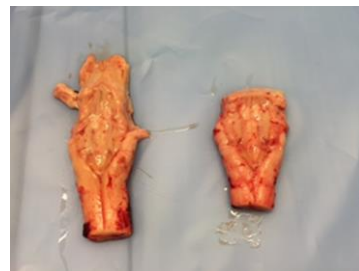

Mattilsynet

Hva kan vi gjøre her i Nord

Ta prøver

- Ved slakt om mulig
- Risikodyr !!!
 - Gi beskjed til MT
 - Dere kan få opplæring om ønskelig.

Mattilsynet

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN
SPØRSMÅL ?